

Analýza vplyvov na životné prostredie

5.1 Ktoré zložky životného prostredia (najmä ovzdušie, voda, horniny, pôda, organizmy) budú predkladaným materiálom ovplyvnené a aký bude ich vplyv ?

Analýza vplyvov Strategického plánu Spoločnej poľnohospodárskej politiky 2023-2027 (ďalej len „SP SPP“) na životné prostredie bude realizovaná v rámci procesu SEA.

SP SPP je vypracovaný v súlade s cieľmi SPP ako i ostatnými prvkami zelenej dohody, predovšetkým so stratégiou „Farm to Fork“ („z farmy na stôl“) a stratégiou v oblasti biodiverzity na obdobie do roku 2030 a plánom cieľov v oblasti klímy do roku 2030.

Konštatujeme, že materiál bude mať pozitívne environmentálne vplyvy vzhľadom na vysoké environmentálne ambície SPP 2023 - 2027. SP SPP je ťažiskovo zameraný na podporenie a zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja slovenského poľnohospodárstva, lesného hospodárstva a vidieka. V súvislosti s implementáciou SP SPP sa predpokladajú najmä pozitívne priame aj nepriame vplyvy na životné prostredie. V zmysle návrhu nariadenia EÚ o SP je potrebné na špecifické ciele zamerané na zmiernenie klimatickej zmeny, udržateľné riadenie prírodných zdrojov, ochranu biodiverzity a dobré životné podmienky zvierat alokovať min. 35% alokácie vyčlenenej na rozvoj vidieka (II. pilier SPP), a preto podstatná časť intervencií má vplyv na aspekty životného prostredia resp. sú zakomponované tiež rôzne prvky ovplyvňujúce zložky životného prostredia. V súvislosti s realizáciou SP SPP možno očakávať, že environmentálne vplyvy sa prejavia v oblasti biodiverzity s dôrazom na zabezpečenie integrity, súdržnosti a prepojitelnosti siete Natura 2000, ochranu a obnovu biodiverzity a ekosystémových služieb v rámci vidieka, zlučiteľnosť vývoja regiónov a území s ochranou biodiverzity.

Navrhované intervencie súčasne prispievajú k zvýšeniu druhovej diverzity poľnohospodárskej krajiny a ochrane habitatov voľne žijúcich rastlín a živočíchov, obnove a zachovaniu biologickej diverzity vrátane lokalít sústavy Natura 2000. V oblasti ochrany a tvorby krajiny bude mať SP SPP priamy vplyv na zabezpečenie pokračovania poľnohospodárstva v znevýhodnených oblastiach prostredníctvom zachovania a podpory udržateľných systémov hospodárenia, ktoré rešpektujú ochranu životného prostredia a charakter krajiny.

Investíciami sa prispeje k ochrane/zlepšeniu životného prostredia, a to formou podpory investícií do zlepšenia energetickej efektívnosti a minimalizácie emisií spracovateľských prevádzok, využívania obnoviteľných zdrojov energie v poľnohospodárstve, lepšieho manažmentu organických hnojív, zavlažovania, technológií na zníženie množstva používaných pesticídov, obnovy poškodených lesov, zadržiavania vody a ďalších opatrení na podporu prírode blízkeho obhospodarovania lesov a do budovania zelenej a modrej architektúry ako súčasť komplexných pozemkových úprav na zabránenie erózie a záplav a na zvýšenie biodiverzity v poľnohospodárskej krajine (výsadba stromoradií, obnova malých vodných tokov, budovanie remízok a iné zelené opatrenia).

Podľa nového systému kondicionality, ktorý vychádza z predchádzajúceho systému krížového plnenia vykonávaného do roku 2020, musia poľnohospodári a iní prijímatelia na to, aby mohli čerpať podporu SPP v plnej výške, dodržiavať základné normy týkajúce sa životného prostredia, zmeny klímy, verejného zdravia, zdravia rastlín a dobrých životných podmienok zvierat. Základné normy zahŕňajú v zjednodušenej podobe zoznam povinných požiadaviek týkajúcich sa hospodárenia (SMR) a normy dobrého poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu (normy GAEC) pôdy. V týchto základných normách budú

dôkladnejšie zohľadnené výzvy v oblasti životného prostredia a zmeny klímy, ako aj nová environmentálna architektúra SPP, vďaka čomu sa dospeje k vyššej úrovni ambícií ambicióznym environmentálnym a klimatickým záväzkom oblasti životného prostredia a klímy.

S cieľom zintenzívniť dosahovanie environmentálnych výsledkov sa v rámci I. piliera SPP zavádzajú Režimy v záujme klímy, životného prostredia a dobrých životných podmienok zvierat (tzv. eko-schémy), presahujúce rámec povinných požiadaviek systému kondicionality. Vzhľadom na potrebu pokryť podstatnú časť poľnohospodárskej plochy záväzkami v oblasti klímy a životného prostredia a docieľiť tak vyšší celkový dopad sa zavádza eko-schéma na celofarmovom princípe. Podpora smeruje k vykonávaniu činností, ktoré prispievajú k plneniu environmentálnych cieľov v závislosti od typu poľnohospodárskej plochy, ktorú poľnohospodári obhospodarujú. Postupy zahrnuté do celofarmovej eko-schémy boli zvolené s ohľadom na ich prínos k jednotlivým environmentálnym a klimatickým cieľom, ako aj na ich jednoduchosť, realizovateľnosť a súvisiace odhadované zapojenie poľnohospodárov. Zároveň sa zavádza eko-schéma, v rámci ktorej sa podporí pastevný chov hospodárskych zvierat. Základnými zložkami životného prostredia, ktoré budú v rámci eko-schém pozitívne ovplyvnené, sú pôda a biodiverzita.

5.2 Bude mať predkladaný materiál vplyv na chránené územia a ak áno, aký?

Jedným z cieľov SP SPP je prispieť k ochrane biodiverzity, zmierneniu klimatickej zmeny a adaptácii na ňu, zlepšiť ekosystémové služby a zachovať biotopy a krajinné oblasti. Dôležitou súčasťou cieľa je aj zastavenie poklesu vzácnych stanovišť voľne žijúcich druhov rastlín a živočíchov, a to hlavne v územiach sústavy NATURA 2000.

SP SPP je teda ťažiskovo zameraný na zachovanie biodiverzity, ochranu a efektívne využívanie prírodných zdrojov a zmiernenie klimatickej zmeny s cieľom optimalizácie vzťahu prírodného prostredia a produkcie v sektore poľnohospodárstva a lesného hospodárstva.

Realizáciou SP SPP sa prispeje k zachovaniu biodiverzity najmä prostredníctvom zavádzania šetrných ekologických poľnohospodárskych a lesohospodárskych postupov k životnému prostrediu a tiež environmentálnym manažmentom území s vysokou prírodnou hodnotou.

Ďalším dôležitým cieľom v rámci SP SPP je harmonizácia poľnohospodárskych a lesohospodárskych činností s ochranou prírodných biotopov a biotopov blízkych prírodným podmienkam. V rámci implementácie SP SPP sa predpokladá aj so vzdelávaním, poradenstvom, zvyšovaním povedomia verejnosti a podporou zainteresovaných skupín v environmentálnej oblasti.

S cieľom stabilizovať stav biodiverzity na Slovensku sa v rámci eko-schém kladie špecifický dôraz na realizáciu opatrení na type fariem s prevažujúcou ornou pôdou, obzvlášť zasahujúcou do chránených území. Pre ornú pôdu v chránených územiach na dotknutom type fariem sa stanovuje vyššia úroveň ambícií, pokiaľ ide o postupy, ktoré sa majú plniť. Ide o nižšiu maximálnu výmeru parcely a vyšší podiel neproduktívnych prvkov a plôch, ktoré sa majú na ploche vyčleniť. Alternatívne je možné prispieť k zvýšeniu biodiverzity v chránených územiach zatrávením časti ornej pôdy a zabezpečením pasenia na týchto plochách, nakoľko likvidácia pasienkov je jedným zo zásadných problémov vo vzťahu k biodiverzite.

Vzhľadom k týmto skutočnostiam, možno konštatovať, že realizácia SP SPP predpokladá

pozitívny vplyv na ochranu prírody, ochranu biodiverzity a tak aj na chránené územia.
5.3 Bude mať predkladaný materiál vplyvy na životné prostredie presahujúce štátne hranice? (ktoré zložky a ako budú najviac ovplyvnené)?
Nepredpokladajú sa vplyvy presahujúce štátne hranice
5.4 Aké opatrenia budú prijaté na zmiernenie negatívneho vplyvu na životné prostredie?
SP SPP nemá negatívny vplyv na životné prostredie.